

Contes
Jordi Capdevila

Radiografia sentimental de Terenci Moix

No és una biografia ni un retrat de Terenci Moix. És un escàner sentimental, on l'esperit, les entranyes de l'autor d'*Onades sobre una roca deserta* són rastrejades en tota la seva profunditat. Una exploració que mostra un escriptor que adorava els seus ídols i va tenir milers d'admiradors, que va estimar molt perquè cercava estimació completa, però va ser poc correspost. Tenia un amor intens per la seva mare fins al punt d'acusar-la dels seus fracassos sentimentals. Una persona que va traspasar tots els límits vitals humans que possiblement van accelerar la seva mort.

Periodista a la ràdio, Manel Guitart va narrar en directe el 2 d'abril del 2003 el "xou del comiat" de Terenci Moix al Saló de Cent de Barcelona hores després de la seva defunció. Coneixia a fons l'obra i vida de l'autor i l'havia impactat la trobada que va tenir amb ell el 26 d'abril del 1991 a Londres. La xerrada que va mantenir amb Pablo, el darrer amant de Terenci Moix, davant la seva despulla, el va acabar de convèncer que havia de dir-hi la seva, "commogut, una mica indignat", per contrastar "aquella exhibició de lament i de ploriqueig, després d'aquell suïcidi llarg, conscient i dolorós".

I Manel Guitart explica en la primera de les cinc narracions del llibre les

intenses hores viscudes amb Terenci Moix quan havia concretat una entrevista amb l'escriptor per l'endemà de l'estrena a Londres de l'òpera *Carmen*, de Bizet, al Covent Garden, que dirigia Núria Espert. Allà es va trobar un Terenci Moix "baixet i nerviós, amb un aire grinyolant i fora de lloc". Van ser 24 hores de contactes, amb un sopar divertidíssim amb l'escriptor Cabrera Infante entremig, i una xerrada de llarga durada que serà la que permetrà a Guitart esbossar les entranyes íntimes d'un Terenci que es trobava "al cim de la fama estatal". Aleshores acabava de guanyar el premi Planeta i aixecava autèntiques passions arreu. Era quan encara no havia iniciat el procés de "lenta autodestrucció", que el portaria 12 anys més tard al Saló de Cent "amb els honors d'un faraó nicotínic i una xapa d'estraperlo". Una entrevista on Terenci confessaria que una relació satisfactòria sexualment amb una altra persona, "és una cosa que jo no l'he viscuda mai. No sé per què".

Un diàleg sincer i reflexiu

I en un diàleg de tu a tu amb Terenci, Guitart reflexiona sobre la llarga i dolorosa relació amb *Ferràndiz*, "un noi de Sant Cugat, bell i d'un erotisme evanescent", que va ser "la teva gran història d'amor". Un aprenent d'actor que Terenci Moix va encimbellar a la fama, el mateix que va

enfonsar l'escriptor en un gran abatiment quan van trencar. La depressió posterior va portar Terenci a imaginar que la culpable dels seus fracassos era l'excessiva dependència de la seva mare, un complex d'Èdip depredador. No era l'únic. Guitart considera que també patia el mateix complex amb les seves idolatrades Montserrat Caballé i Núria Espert. La dependència de Moix del món femení es completa amb Inés, la seva secretària personal, amb un relació casta però "la més propera a un matrimoni que va viure mai Terenci".

El relat, que omple 76 pàgines del llibre, mostra un Manel Guitart sincer, que descriu les entranyes de la vida de Terenci Moix perquè l'adorava com a escriptor i com a persona i vol reforçar la seva figura, tan frivoltzada en els darrers anys de la seva vida. Guitart aprofita també per descriure la influència personal que va rebre de Terenci, que el va ajudar a sortir de l'armari sexual, on estava encara reclòs aleshores per la seva homosexualitat.

Aquest, i els altres quatre contes del llibre, són també una esplèndida sortida de l'armari de Guitart com a un escriptor amb tots els ets i uts, amb uns relats admirablement escrits i descrits, sincers, uns contes que desprenen més realitat que ficció. Amb una escriptura di-

Manel Guitart ha publicat una exploració sobre Terenci Moix

L'última carícia, Terenci
Manel Guitart
Proa
Barcelona, 2010
Preu: 19 euros
Pàgines: 251

recta, ben viva, reconfortant, Guitart reflexiona a fons sobre la mort i el sexe, però també sobre l'amistat i la solitud, el bé i el mal, i tots els altres avatars de la condició humana, amb una comprensió tendra i emotiva vers els grans perdedors de la vida. I amb delicadesa extrema explica amb dignitat situacions que podrien vorejar la indignitat. Sorpren la seva facilitat per ficar-se dins l'ànima d'altres persones, explorar el seu voraviu, sense corrompre gens la seva imatge.

Un llibre de relats esplèndid. Un plaer pel paladar literari més exigent.*

Ciència David Bueno

Les grans epidèmies modernes
Salvador Macip
La Campana
Barcelona, 2008
Preu: 18,50 euros
Pàgines: 272

Enemics i companys

La grip A, que va esclatar a Mèxic l'any passat i que en poques setmanes es va estendre per tot el món, ha estat una de les grans protagonistes del 2009. S'ha parlat molt d'aquesta pandèmia vírica, de l'efectivitat de les vacunes i dels antivirals, de la necessitat -o no- d'acumular milions de dosis de vacunes, i de la responsabilitat dels polítics, els mitjans i les mateixes indústries farmacèutiques de la sensació d'alarma que es va generar. Però les epidèmies no són res de nou. La primera de què es té constància escrita va esclatar el 430 aC a Atenes, després que els habitants dels pobles veïns s'hi refugiessin per protegir-se dels espartans.

Les epidèmies són causades per una diversitat de microorganismes, virus i bacteris bàsicament, els quals no són només els nostres enemics invisibles, sinó també, sobretot, els nostres companys de viatge. Perquè hi ha molts bacteris que són indispensables per al bon funcionament del nostre cos i dels ecosistemes en què vivim. Aprofitant l'enrenou provocat per la grip A, Salvador Macip ens explica, a *Les grans epidèmies modernes*, de manera vívida, àgil i directa, què són els bacteris i els virus i per què ens causen malalties, i com ens hi defensem, amb el nostre sistema immunitari i, quan cal, també amb

vacunes, antibiòtics i antivirals. Macip dirigeix un grup de recerca biomèdica al Regne Unit, col·labora amb diversos mitjans de comunicació i és autor de diversos llibres.

Els altres temes que inclou

Però això és només el començament, perquè Macip també ens parla de la història de les epidèmies, de l'estat actual d'algunes malalties aparentment eradicades o en via d'estar-ho, de les noves epidèmies modernes, com ara la grip, la sida i la malària -que és causada per un protozou- i de què s'està fent per vèncer-les. I afronta amb valentia i sinceritat temes que des-

perten debat social, com ara l'eficàcia i la seguretat de les vacunes, el perill d'estimular la població a no vacunar-se, l'hipotètic origen d'algunes epidèmies a partir d'estocs guardats en laboratoris, les també hipotètiques conspiracions de les companyies farmacèutiques i la contradicció que suposa investigar les malalties infeccioses per poder guarir-les i al mateix temps aportar dades que, de manera involuntària i indirecta, permeten preparar armament biològic, com l'àntrax. Un llibre actual que aborda sense complexos temes que ens interessen a tots, perquè afecten la nostra salut present i futura.*